

Abraham Kroesweg te Waddinxveen

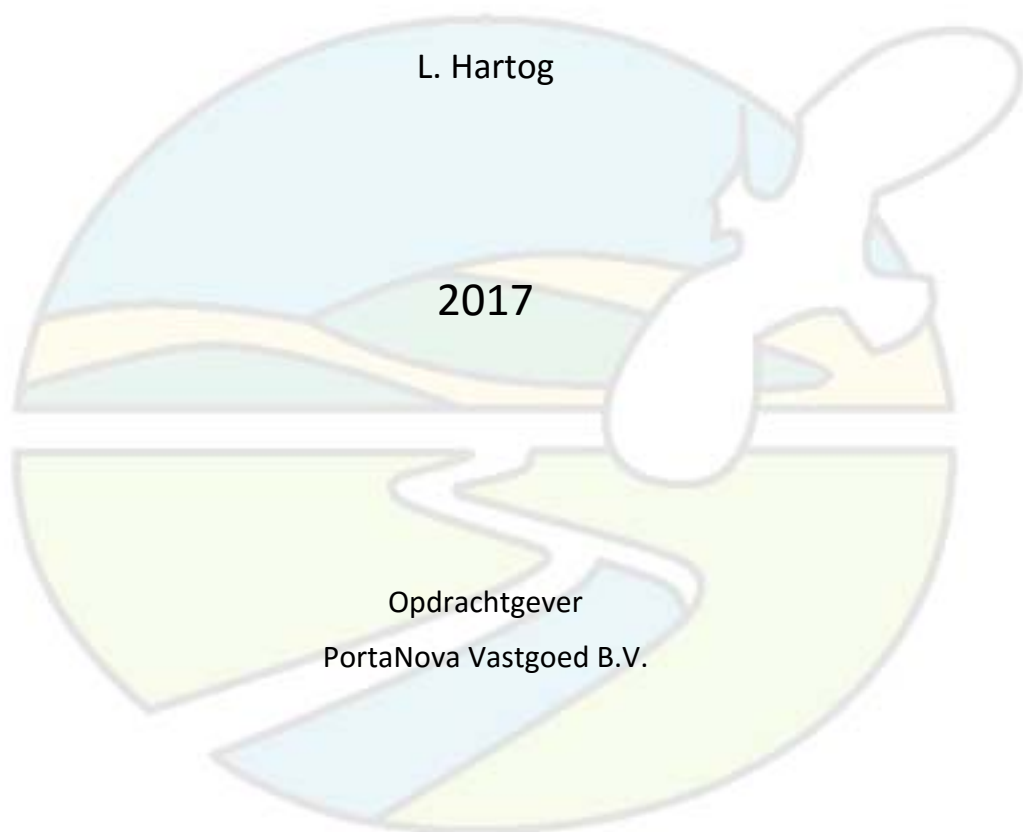


Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

QS2017-01

Abraham Kroesweg te Waddinxveen

Toetsing in het kader van de natuurwetgeving



Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-advies QS2017-01

Versie	Datum
Concept	9 januari 2017
Eindrapport	30 maart 2017

Gecontroleerd door: R. de Beer

De onderstaande toetsing is gebaseerd op de plannen zoals aangegeven door de opdrachtgever. Bij wijziging van plannen, werkperiodes, of werkwijzen kunnen andere conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de effecten op beschermde soorten van toepassing zijn.



Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding voor het onderzoek	6
1.2	Doel van het onderzoek.....	6
1.3	Het plangebied.....	6
1.4	Werkzaamheden.....	7
1.5	Leeswijzer	8
2	Methode	9
2.1	Soorten	9
2.2	Gebieden.....	10
3	Beschermde soorten WNB	11
3.1	Beschrijving aanwezige biotopen	11
3.1.1	Het her in te richten perceel	11
3.1.2	Het overige bestemmingsplangebied	13
3.2	Beschermde soorten.....	13
3.2.1	Planten	13
3.2.2	Vissen	14
3.2.3	Amfibieën	14
3.2.4	Vogels	15
3.2.5	Grondgebonden zoogdieren	16
3.2.6	Vleermuizen	18
3.2.7	Overige fauna	18
3.3	Conclusie beschermde soorten	19
4	Effectbeoordeling en maatregelen	20
4.1	Vissen	20
4.2	Amfibieën.....	20
4.3	Vogels.....	21
4.4	Vleermuizen	21
4.5	Conclusie effectbeoordeling.....	22
5	Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving	23
5.1	Conclusie gebiedsbeschermende en overige natuurwetgeving	24

6	Conclusies	25
6.1	Beschermde soorten WNB	25
6.2	Overige natuurwetgeving	26
6.2.1	Bestemmingsplan	26
6.3	Zorgplicht	26
7	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	27
8	Bijlagen	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Er bestaan plannen een terrein aan de Abraham Kroesweg te Waddinxveen her in te richten. Dit plan valt juridisch onder 'ruimtelijke inrichting en ontwikkeling'. Het plangebied is onderdeel van een groter bestemmingsplangebied. Dit grotere bestemmingsplangebied zal als geheel gewijzigd worden.

Het is mogelijk dat binnen het plangebied soorten voorkomen die beschermd zijn onder de Wet Natuurbescherming (WNB) of dat het plan gevolgen heeft voor nabij gelegen beschermde gebieden.

In opdracht van PortaNova Vastgoed B.V. heeft Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot in het kader van de huidige natuurwetgeving een ecologische *quick scan* uitgevoerd om dit nader te onderzoeken.

Het onderzoek heeft bestaan uit een bronnenstudie en een veldbezoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten in het kader van de WNB. Tevens wordt onderzocht of de plannen negatieve effecten op dergelijke soorten en/of op beschermde gebieden kunnen veroorzaken.

Op grond van het onderzoek wordt geadviseerd omtrent te nemen maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. en omtrent de noodzaak ontheffing of vergunning aan te vragen.

Een uitgebreide beschrijving van de getoetste wetgeving is te vinden in Bijlage 1.

1.3 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het gehele bestemmingsplangebied met daarin het her in te richten gedeelte aangegeven. Het gebied is onderdeel van een groter kassencomplex met losse woonhuizen tussen Waddinxveen en Moerkapelle in een landelijke omgeving. Tussen dit kassencomplex en de gesloten bebouwing van Waddinxveen liggen met name andere intensief gebruikte landbouwgronden.

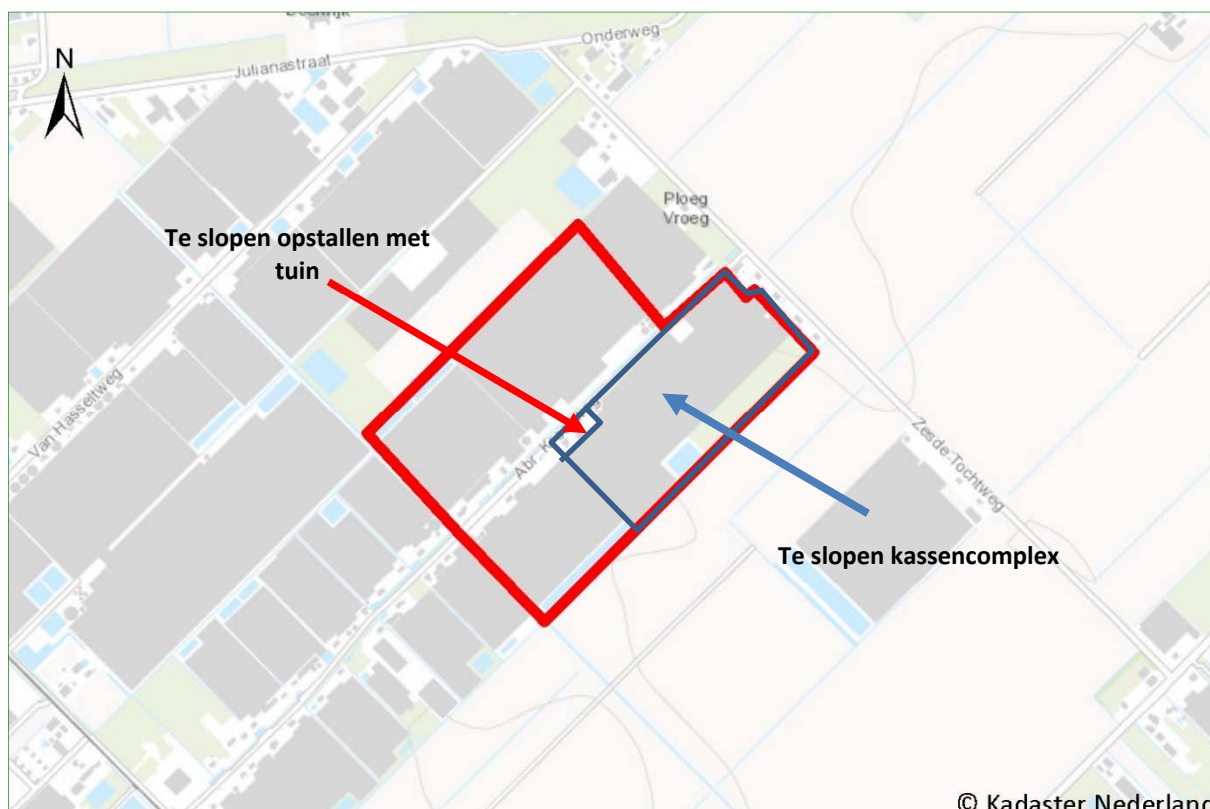
Zoals aangegeven betreffen de plannen slechts een beperkt deel van het bestemmingsplangebied. Omdat een groter bestemmingsplangebied moet worden gewijzigd, is de ruime begrenzing geheel onderzocht.

1.4 Werkzaamheden

Het perceel ten zuiden van de Abraham Kroesweg zal heringericht worden. Het aanwezige kassencomplex zal gesloopt worden. Een woning ten zuiden van de weg zal gesloopt worden evenals de schuur in de noordostrand van het perceel. Daarnaast zal de zuidelijke strook grasland bebouwd worden. De zuidelijke sloot langs de Abraham Kroesweg zal opnieuw beschoeid worden. De sloot in het zuiden, parallel aan het te bebouwen graslandperceel zal ook beschoeid worden.

Ecologisch gevoelige werkzaamheden bij de herinrichting betreffen ondermeer de sloop van gebouwen, het rooien van struiken, het verwijderen (gedeeltelijk) van de overige vegetatietoplaag en het vergraven van oevers en overige gronden.

De quickscan beoordeelt naast de te verwachten effecten van het ecologisch gevoelige werk tevens de bestuurlijke haalbaarheid van de gehele bestemmingsplanwijziging.



Figuur 1.

De ligging van het bestemmingsplangebied (rood), en het her in te richten deel daarvan (blauw).

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode van het onderzoek beschreven.

In hoofdstuk 3 worden de biotopen die aanwezig zijn in het plangebied beschreven en wordt aangegeven welke soorten aanwezig (kunnen) zijn binnen en nabij het plangebied.

In hoofdstuk 4 wordt ingeschat in hoeverre deze soorten negatieve effecten kunnen ondervinden van het werk en welke specifieke maatregelen eventueel noodzakelijk zijn.

Hoofdstuk 5 beschrijft of- en welke gebiedsbeschermende wetgeving van toepassing is op het plangebied.

Tenslotte bevat hoofdstuk 6 de conclusies. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan. Hoofdstuk 7 geeft een overzicht van de gebruikte en aanbevolen literatuur. In de bijlage is aanvullende informatie opgenomen over de geldende wetgeving en de gebruikelijke procedures bij een vergunnings- en/of ontheffingsaanvraag.

2

Methode

Hieronder wordt aangegeven hoe is onderzocht welke soorten te verwachten zijn binnen het plangebied. Speciale aandacht is uitgegaan naar die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, specifieke maatregelen moeten worden getroffen of ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van dit plan. Daarnaast is gekeken of het plangebied tot een beschermd natuurgebied behoort.

2.1 Soorten

Bronnenstudie

Op basis van literatuurgegevens en informatie, samengebracht in bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF), is bekeken in hoeverre (beschermde) soorten in het verleden zijn aangetroffen in- en rond het plangebied. Daarnaast is gebruik gemaakt van een eerder uitgevoerde inventarisatie aangrenzend aan het plangebied in 2011 (NEDERPEL, 2011).

Voor het onderzoek van de NDFF is het kilometerhok onderzocht waarbinnen het plangebied is gelegen en de acht daaromheen gelegen kilometerhokken, rekening houdend met relevante, overeenkomstige biotopen tussen plangebied en omgeving.

In de database is gezocht naar gegevens van beschermde of jaarrond beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld van de afgelopen 10 jaar. Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld overvliegend of verblijvend, de onderzoeksinspanning en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is).

Naast het onderzoek van de NDFF zijn relevante verspreidingsatlassen en eventueel andere literatuur geraadpleegd om de ecologische vereisten van soorten in samenhang met de verspreiding te bekijken.

Potentiebeoordeling

Het plangebied is tweemaal bezocht, eenmaal op 5 januari 2017 (herin te richten perceel) en nogmaals op 27 maart 2017 (gehele bestemmingsplangebied) om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar).

Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied.

Op grond van de plannen is (voor zover mogelijk) een korte effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten.

Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten worden genomen en/of ontheffing dient te worden aangevraagd.

2.2 Gebieden

Op de gebieden database van het Ministerie van Economische Zaken is gekeken in hoeverre het plangebied is gelegen binnen de begrenzing van beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)), zie:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Aan de hand van Provinciale of gemeentelijke informatie, toegankelijk via internet, is bekeken of het plangebied gelegen is in andere relevante beschermde gebieden. Zie bijvoorbeeld:

<http://noordholland.planoview.nl> of <http://ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl/VRM>

Als dit het geval is, wordt bekeken of negatieve effecten te verwachten zijn en of nadere toetsing noodzakelijk is.

3**Beschermde soorten WNB**

In dit hoofdstuk worden eerst de biotopen beschreven die aanwezig zijn binnen het plangebied. Vervolgens worden de beschermde soorten beschreven per soortgroep. In de beschrijving wordt per soortgroep eerst aangegeven welke soorten in het verleden of tijdens het veldbezoek zijn aangetroffen. Vervolgens wordt vermeld welke soorten op grond van aanwezige biotopen te verwachten zijn en welke gebruiksfuncties het plangebied kan hebben voor deze soorten.

3.1 Beschrijving aanwezige biotopen**3.1.1 Het her in te richten perceel****Kassencomplex**

Het kassencomplex binnen het plangebied is nog intensief in gebruik. Het betreft reguliere glaskassen met aan de onderkant een gesloten betonnen voet. Het nieuwe bestemmingsplan maakt een geringe verhoging van de kassenbouw mogelijk. Naast het kassencomplex ligt een waterbassin.

Te slopen woonhuis

Het woonhuis heeft witte stenen muren en aan de voorzijde van het huis een schuin dakpannen dak. De dakpannen sluiten allen nauw zonder dat opvallende kieren zichtbaar zijn. Bovenop is het dak plat. Op een aantal zijdes van het huis zijn een aantal gaten in de muur te zien met een breedte variërend van ongeveer 1 tot 1,5 cm.

In de tuin rondom het huis is veel groen aanwezig, in de vorm van struiken, leibomen en gazon. Daarnaast staan er drie grote naaldbomen ten zuidwesten van het huis. Een deel van de bodem wordt bedekt door Klimop. Enkele nesten zijn aangetroffen in de bomen.

Te slopen schuur

De schuur gelegen in de zuidoosthoek van het perceel bestaat uit een enkele stenen muur en wordt niet verwarmd. Het dak is bedekt met



De te slopen schuur in het plangebied.

golfplaten. De binnenkant van het dak is deels beplaat met hout. Aan de lange zijdes is een dakgoot aanwezig. De muren van de kopse kanten van de schuur zijn deels van hout. Aan de voorzijde en beide zijkanten zijn daarnaast grote ramen aanwezig. In de muur zijn geen (grote) gaten waargenomen.

Grasland perceel

Het toekomstige bouwperceel is een voedselrijk grasland met algemene grassoorten zoals Engels raaigras, Kropaar, Zachte dravik en Gestreepte witbol. Vooral op de zuidelijk helft is daarnaast Riet doorgedrongen in de vegetatie. Langs de kas ligt een kaler terreindeel en zijn veel holletjes te zien. Daarnaast zijn veel molshopen op het terrein aangetroffen en werd een Haas gezien.

Wateren

Langs het graslandperceel loopt een smalle watergang van ongeveer één meter breed. Er is een paar centimeter slib aanwezig. De waterdiepte is zo'n 20 cm. Het water is helder, er is bodemzicht. Er bevond zich tijdens het eerste bezoek een laagje ijs op het water. De watergang bevatte geen waterplanten, drijfplanten en/of kroos. De oevers zijn steil en kort afgemaaid. Voor het grootste deel bestaat de oever uit Rietvegetatie.

De zuidelijke watergang langs de Abraham Kroesweg is 2 tot 3 meter breed en circa 30 cm diep. Er is een paar centimeter slib aanwezig. Het water is voor het grootste gedeelte van het traject troebel. Hier en daar is sterrekroos en Smalle waterpest als waterplant waar-



Watergangen langs de Abraham Kroesweg (boven) en het graslandperceel (onder).

genomen. De zuidkant van de oever (kassenkant) heeft een houten beschoeiing. Op de 'droge' oever tussen de sloot en de kassen staan haagjes van o.a. Laurier, Buxus en Taxus. De oevers langs de straatkant zijn steil en de bermvegetatie is zeer ruig met vooral veel Grote brandnetel. Her en der groeien enkele sprietjes Liesgras in het water. Voor de tuin van de woning groeit veel Klimop oever de beschoeiing heen.

Naast het te bebouwen graslandperceel is een geïsoleerd waterbassin aanwezig.

3.1.2 Het overige bestemmingsplangebied

Kassencomplexen

De overige kassencomplexen zijn vergelijkbaar met het kassencomplex dat werd besproken in §3.1.1 en zijn alle intensief in gebruik. Ook bij deze kassen zijn waterbassins aanwezig.

Bebouwing

De woonhuizen binnen het gebied zijn veelal opgebouwd uit stenen muren en hebben een dak bedekt met dakpannen. In de stenen muren zijn bij geen van de huizen duidelijke (spouw)gaten waargenomen. Wel zijn op sommige plaatsen ruimtes te zien onder dakpannen evenals onder loodslabben. De overige (kantoor) panden zijn voorzien van platte daken. Er is een kantoorpand aanwezig waar enkele spouwgaten waargenomen zijn in de stenenmuur. De overige bebouwing bestaan uit loodsen opgebouwd uit glad plaatmateriaal.

Wateren

De aanwezige wateren zijn troebel en hebben een houten beschoeiing of steile oevers. Hier en daar groeit Liesgras in het water.

Overig

De tuinen zijn begroeid met diverse bomen, sierheesters en hagen, ook bestaat een groot deel van de tuinen uit goed onderhouden gazon. Daarnaast is verharding aanwezig, veelal in de vorm van parkeerterreinen.

3.2 Beschermde soorten

3.2.1 Planten

Aangetroffen soorten

In- en rond het plangebied is in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde flora waargenomen.

Potentie plangebied

In het plangebied wordt geen beschermde flora verwacht.

Diverse soorten planten, (korst)mossen en wolfsklauwen die onder de WNB beschermd zijn, worden niet in het plangebied verwacht, de soorten komen nagenoeg alleen voor in natuurgebieden.

3.2.2 Vissen

Aangetroffen soorten

In- en rond het plangebied zijn in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde vissoorten waargenomen.

Potentie plangebied

In- en rond het plangebied is geen potentie voor beschermde vissoorten aanwezig.

Omdat geen sprake is van goed ontwikkelde submerse vegetatie, en/of van geïsoleerde, zuurstofloze, verlandende wateren in het plangebied, wordt het voorkomen van Grote modderkruiper uitgesloten.

3.2.3 Amfibieën

Aangetroffen soorten

In de omgeving zijn in het verleden Groene kikker en Kleine watersalamander aangetroffen. Deze soorten zijn in Zuid-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.

De Rugstreeppad is bekend van de omgeving van het plangebied, de soort werd in het verleden driemaal op circa 1,2 km van het plangebied vastgesteld. De Rugstreeppad is een beschermde soort die wordt genoemd als soort beschermd onder de Habitatrichtlijn (zie Bijlage 1.2).

Bij een eerdere inventarisatie ten zuiden het plangebied is de Rugstreeppad aangetroffen (NEDERPEL, 2011). Het ging om tientallen dieren en met scheppen naar larven is voortplanting van de soort aangetoond.

Potentie plangebied

Het plangebied levert geschikt voortplantingswater voor enkele algemene soorten amfibieën zoals Gewone pad, Kleine watersalamander, Bruine kikker of Groene kikker (bastaardkikker en/of Meerkikker). Al deze soorten zijn beschermd onder de WNB maar ze zijn in Zuid-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.

In het plangebied is tevens geschikt landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut door deze algemene amfibieën.

Het onderzoeksgebied is mogelijk geschikt voor de Rugstreeppad, het gaat daarbij om het slootje langs het graslandperceel ten zuiden van het plangebied. Daarnaast kan deze soort voorkomen in waterbassins van kassencomplexen, ook bij het te slopen kassencomplex ligt een dergelijk waterbassin. De lokale waarnemingen van Rugstreeppad in het verleden zijn in overeenkomstig biotoop gedaan. Het ondiepe water kan door de dieren gebruikt worden voor voortplanting.

Er is geen geschikt zanderig landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut door deze soort. De grond in het gebied is daarnaast te nat om geschikt te zijn voor overwinterende Rugstreeppadden.

Als in het plangebied uitgebreide graafwerkzaamheden plaatsvinden of zand wordt opgebracht, is mogelijk dat Rugstreeppadden het gebied kunnen intrekken, gezien de waarnemingen op korte afstand in het verleden.

3.2.4 Vogels

De wet maakt onderscheid tussen niet-jaarrond beschermde soorten, jaarrond beschermde soorten (ingedeeld in vier categorieën) en de zogenaamde 'categorie 5-soorten' (zie verder Bijlage 1.2.5).

Aangetroffen niet jaarrond beschermde soorten

Tijdens de veldbezoeken werden diverse vogelsoorten waargenomen zoals Merel, Ekster, Turkse tortel, Wilde eend en Meerkoet. Verder werden diverse nesten in de tuin rondom het te slopen woonhuis gevonden. Deze zijn gemaakt door Merel en de Ekster. Tijdens het tweede bezoek werd tevens een Ekster gezien in de buurt van het nest.

Potentie plangebied niet jaarrond beschermde soorten

In alle tuinen en in de hagen langs de kassen kunnen enkele algemene bos- en struweelvogels tot broeden komen zoals bijvoorbeeld Merel, Winterkoning, Putter en Heggemus.

Langs de watergangen kunnen mogelijk water- en moerasvogels gaan broeden zoals Meerkoet en Wilde eend.

Aangetroffen jaarrond beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek werden geen jaarrond beschermde vogels waargenomen.

In de omgeving van het plangebied zijn in het verleden Huismussen (cat. 2) vastgesteld. Daarnaast zijn de Steenuil en Ransuil regelmatig



De aanwezige nesten in de tuin rondom het woonhuis.

waargenomen. Mogelijk broedt de Steenuil binnen één km afstand van het plangebied. De overige waarnemingen van jaarrond beschermde soorten betroffen overvliegende vogels zonder binding met de omgeving.

Potentie jaarrond beschermde soorten

Onder de dakpannen van het te slopen woonhuis zijn geen ruimtes waargenomen die een broedplaats kunnen bieden aan Huismus. Daarnaast zijn geen dakgoten bij dit huis aanwezig die gebruikt kunnen worden om holtes onder dakpannen te bereiken.

Voor de overige woonhuizen met dakpannen in het bestemmingsplangebied is de aanwezigheid van Huismus op voorhand niet uit te sluiten. Ruimtes onder dakpannen en loodslabben bieden broedgelegenheid voor deze soort. Hierbij moet aangetekend worden dat deze soort dermate opvallend is dat bij twee veldbezoeken aanwezigheid van de soort wel zou moeten zijn opgevallen en het gebied in ieder geval geen belangrijke functie heeft voor deze soort.

De afwezigheid van ruimtes onder de dakpannen met vrije uitval mogelijkheden bieden geen mogelijkheid voor de Gierzwaluw om toegang te verkrijgen tot geschikte holtes voor een broedplaats. Gezien de gegevens uit het verleden, de landelijke ligging van het plangebied in combinatie met de afwezigheid van geschikte ruimtes onder dakpannen wordt de aanwezigheid van Gierzwaluw in het plangebied uitgesloten.

De drie naaldbomen naast het te slopen woonhuis zouden een mogelijke roestplaats kunnen bieden voor Ransuilen, gezien de rustige ligging en de eerdere waarnemingen van deze soort in de omgeving. Aangezien geen uil gezien of gehoord is tijdens het veldbezoek en geen sporen zijn aangetroffen in de vorm van braakballen, nestmateriaal of uitwerpselen is de aanwezigheid van deze soort uitgesloten.

De te slopen schuur biedt ook geen geschikt broedbiotoop voor uilen. Er zijn geen nestkasten of andere broedgelegenheid aanwezig en in de muren zijn geen grote invlieggaten aanwezig die de mogelijkheid geven aan uilen om de schuur in te gaan. Daarnaast zijn geen sporen van uilen aangetroffen in en rondom de schuur.

Het grotendeels met kassen en woningen dichtgebouwde bestemmingsplangebied levert geen geschikt jachtgebied voor uilen en andere (roof)vogels met jaarrond beschermde nesten.

3.2.5 Grondgebonden zoogdieren

Aangetroffen soorten

In- en rond het plangebied zijn in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde, niet vrijgestelde, zoogdieren waargenomen (NDFF).



De schuilplaats van de Haas (links) en diverse molshopen.

Tijdens het veldbezoek werd een Haas waargenomen in het grasland perceel. Daarnaast waren kleine hopen te zien, mogelijk afkomstig van algemeen voorkomende woel- en of spitsmuizen.

Deze soorten zijn in Zuid-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.

Verder kwamen op het te bebouwen perceel verschillende molshopen voor. De Mol heeft geen beschermde status.

Bij een eerdere inventarisatie nabij het plangebied werden ook geen beschermde, niet vrijgestelde, soorten gevangen (NEDERPEL, 2011).

Potentie plangebied

Het is mogelijk dat in het plangebied enkele andere (kleine) zoogdieren voorkomen zoals Egel. Al deze soorten zijn beschermd onder de WNB maar ze zijn in Zuid-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor de Noordse woelmuis en



Aangetroffen gaten in de muur van het woonhuis geven mogelijk toegang tot voor vleermuizen geschikte holtes.

3.3 Conclusie beschermde soorten

Op grond van §3.2.1 t/m §3.2.7 zijn beschermde, niet vrijgestelde soortgroepen te verwachten die staan weergegeven in Tabel 1. In de tabel wordt onderscheid gemaakt tussen de aangetroffen soortgroepen in- en nabij het plangebied en de potenties daarvoor binnen het plangebied.

In hoofdstuk 4 wordt onderzocht welke gevolgen voor deze soortgroepen worden verwacht door het uitvoeren van de plannen.

4**Effectbeoordeling en maatregelen**

Door het plan kunnen verschillende negatieve effecten optreden in het plangebied. Deze mogelijke effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke effecten tijdens de aanleg en effecten als gevolg van de aanwezigheid van de nieuwe situatie.

De te verwachten soortgroepen met beschermde, niet vrijgestelde soorten worden in dit hoofdstuk besproken. Ze zijn samengevat in de derde kolom van Tabel 1. De aanwezigheid van deze soortgroepen kan van invloed zijn op de verdere procedure. De (negatieve) effecten die kunnen optreden bij de werkzaamheden worden onderzocht. Voorts zal worden aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om effecten te voorkomen of te minimaliseren.

Voor andere soortgroepen met niet beschermde of vrijgestelde soorten geldt altijd de zorgplicht (zie Bijlage 1.1.1).

4.1 Vissen

Er worden geen beschermde vissen verwacht in het plangebied. Voorafgaand aan werkzaamheden van de watergangen waarbij dieren verwond of gedood kunnen worden, zal in het kader van de zorgplicht echter 'zorgvuldig' moeten worden gehandeld. Aanwezige vissen zullen hierbij worden verdreven of plaatselijk worden weggevangen en worden uitgezet in te behouden water. Gevoelige werkzaamheden zullen zoveel mogelijk buiten de gevoelige periode van voortplanting (april t/m juli) en overwintering (december t/m februari) plaatsvinden.

4.2 Amfibieën

Bij de geplande werkzaamheden aan de watergang ten noorden van het plangebied kan mogelijk voortplantingswater van de Rugstreep-pad aangetast worden. Het is derhalve noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze soort.

Tijdens de werkzaamheden dient vermeden te worden dat aan-gevoerde zand- en puinhopen lang blijven liggen in het plangebied teneinde de vestiging van Rugstreep-padden na de voortplantingstijd (april-juli) te voorkomen. Als opgebracht zand langer blijft liggen dient een amfibieënscherm aangebracht te worden om vestiging van de dieren te voorkomen.

Net als bij vissen moet om schade aan amfibieën te beperken de werkzaamheden aan wateren en oevers zoveel mogelijk worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober in verband met de perioden van voortplanting en overwintering.

4.3 Vogels

Niet-jaarrond beschermde soorten

Men dient activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van grofweg 15 maart tot 15 juli. Deze periode is afhankelijk van bijvoorbeeld het weer of de betrokken soorten. Als onverhoopt buiten deze periode vogels broedend aanwezig zijn, dienen werkzaamheden plaatselijk te worden uitgesteld.

Wanneer in het broedseizoen gewerkt gaat worden is het in dit geval mogelijk, voorafgaand aan het broedseizoen of voorafgaand aan de vestiging van broedvogels, het plangebied ongeschikt te maken als (nog) geen nesten aanwezig zijn.

Jaarrond beschermde soorten

De woningen waar de Huismus mogelijk kan voorkomen worden niet betrokken bij de herinrichting. Het plan zal geen effect hebben op het mogelijk voorkomen van deze soort.

4.4 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Bij de sloop van het woonhuis zouden vaste rust- of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen beschadigd of vernield kunnen worden. Gezien de smalle gaten zijn alleen dwergvleermuizen te verwachten. Het is derhalve noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van vleermuizen. Hierbij dient ook de naaste omgeving van het plangebied betrokken te worden.

Als verblijvende vleermuizen aanwezig zijn dienen vervangende en geschikte verblijfplaatsen te worden aangeboden. Er is tijdelijke compensatie en permanente compensatie noodzakelijk. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Projectplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

Foeragegebied

Voor de mogelijk aanwezige foeragerende vleermuizen in het plangebied wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foeragegebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. De vleermuizen kunnen derhalve gemakkelijk uitwijken.

Na realisatie van de plannen zal vanwege de gerealiseerde bebouwing en de ontwikkeling van begroeiing de beschutting toenemen en zal het terrein in vergelijkbare mate geschikt worden voor foeragerende vleermuizen.

4.5 Conclusie effectbeoordeling

Negatieve effecten van de plannen op beschermde soorten (indien aanwezig) zijn niet uit te sluiten. Het gaat om Rugstreepad en vleermuizen.

Er is vervolgonderzoek noodzakelijk naar deze beschermde soorten. In Tabel 2 staan de periodes aangegeven wanneer dit onderzoek kan worden uitgevoerd. Tevens wordt het aantal bezoeken vermeld.

Tabel 2.

Optimale periode voor uit te voeren vervolgonderzoek naar beschermde soorten of soortgroepen die zijn aangetroffen of worden verwacht in het plangebied.

**=één bezoek kan gecombineerd worden met terreinbezoek.*

Soort/Soortgroep	Optimale periode		Aantal bezoeken
Amfibieën			
Rugstreepad	april - juli		3
Vleermuizen	Gebiedsfunctie	Periode	Aantal bezoeken
Alle soorten	winterverblijf	december - februari	1
Alle soorten	vliegroutes, foerageergebied	april - november	2*
Alle soorten	verkennend terreinbezoek	april	1
Gewone dwergvleermuis	kraam/zomerverblijf	half mei - half juli	2
Ruige dwergvleermuis	balts/paarverblijven	augustus - oktober	2
	kraam/zomerverblijf	juni - half juli	2
	balts/paarverblijven	augustus - oktober	2

5

Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving

In hoofdstuk 3 en 4 is beschreven welke beschermde soorten kunnen voorkomen en welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben. De Wet Natuurbescherming kent naast soortbescherming ook gebiedsbeschermende wet- en regelgeving, in het bijzonder die van de Natura 2000-gebieden en betreffende behoud van grootschalige houtopstanden (Zie Bijlage 1.3).

Naast bepalingen uit de WNB kunnen gebieden ook beschermd zijn onder de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) als onderdeel van het 'Natuurnetwerk Nederland' (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) of als Provinciaal aangewezen 'Weidevogelleefgebied' of 'Belangrijk weidevogelgebied'.

Hieronder wordt aangegeven welke gebiedsbeschermende wetgeving van toepassing is op het plangebied.

Natura 2000

Het plangebied ligt op meer dan drie kilometer afstand van de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden te weten 'De Wilck en Broekvelden' en 'Vettenbroek & Polder Stein'. Gezien de grote afstand en de uit te voeren werkzaamheden worden op voorhand geen negatieve gevolgen verwacht van de plannen. Er hoeft geen toetsing uitgevoerd te worden.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het NNN. Aangezien dit netwerk geen bepalingen kent ten aanzien van 'externe' werking, kunnen geen negatieve gevolgen optreden op dit netwerk.

Weidevogelgebieden

Het gebied is niet begrensd als een bijzonder te beschermen weidevogelleefgebied of belangrijk weidevogelgebied. Er wordt tevens geen belangrijke 'externe werking' verwacht op dergelijke gebieden.

Houtopstanden

Er worden geen buiten de bebouwde kom gelegen beplantingen gekapt, groter dan 1000 m². Daarnaast voorziet het plan niet in het kappen van meer dan 20 bomen in een rijbeplanting. Op grond hiervan wordt het plangebied niet beschermd als bijzondere houtopstand.

Overige relevante wetgeving

Er is geen overige natuurwetgeving bekend die van invloed kan zijn op de plannen.

5.1 Conclusie gebiedsbeschermende en overige natuurwetgeving

Gezien de aard van de plannen, de reikwijdte daarvan en de locatie van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden is op voorhand uit te sluiten dat andere natuurwetgeving dan die beschreven in hoofdstuk 3 en 4 aan de orde is bij uitvoer van de plannen.

6 Conclusies

6.1 Beschermde soorten WNB

- ♣ Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor beschermde soorten amfibieën, vogels, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen.
- ♣ Gezien het aanwezige biotoop, het oppervlak, de geografische ligging en informatie uit de vakliteratuur over waarnemingen en populaties in de omgeving, zullen van de grondgebonden zoogdieren alleen 'vrijgestelde' soorten aanwezig zijn. Voor deze aangetroffen of verwachte 'vrijgestelde' soorten gelden geen verbodsbepalingen als werkzaamheden worden verricht in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zoals het besproken plan. Een ontheffing is dan niet nodig.
- ♣ In het plangebied kunnen niet-jaarrond beschermde broedvogels voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen werkzaamheden waarbij nesten vernield of verstoord kunnen worden, buiten het broedseizoen plaats te vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen loopt ruwweg van half maart tot half juli.
- ♣ In het onderzoeksgebied kunnen beschermde amfibieën voorkomen die zijn beschermd als 'Habitatrichtlijnsoort'. Het gaat dan om de Rugstreeppad. Omdat negatieve effecten door de werkzaamheden niet uitgesloten zijn, is onderzoek naar in gebruik zijnde verblijfplaatsen van deze soort noodzakelijk (zie voor de optimale onderzoeksperiode Tabel 2). Worden tijdens de veldinventarisatie één of meer van deze soorten aangetroffen, dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.
- ♣ In het plangebied kunnen verblijvende vleermuizen voorkomen. Omdat negatieve effecten door de werkzaamheden niet uitgesloten zijn, is onderzoek naar in gebruik zijnde verblijfplaatsen van vleermuizen noodzakelijk (zie voor de optimale onderzoeksperiode Tabel 2). Worden tijdens de veldinventarisatie vleermuizen met verblijfplaatsen aangetroffen, dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.
- ♣ Voor de mogelijk aanwezige foeragerende vleermuizen in het plangebied wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. De vleermuizen kunnen derhalve gemakkelijk uitwijken.

6.2 Overige natuurwetgeving

Gezien de aard van de plannen, de reikwijdte daarvan en de locatie van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden is op voorhand uit te sluiten dat andere natuurwetgeving aan de orde is dan die hierboven beschreven in §6.1.

6.2.1 Bestemmingsplan

Ruimtelijke plannen zoals een bestemmingsplan mogen geen ruimte mogen bieden aan activiteiten die ingaan tegen bepalingen uit andere (natuur)wetgeving, zonder dat middels aanpassingen relevante ontheffingen kunnen worden verkregen.

In het plangebied kunnen broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, broedvogels met jaarrond beschermde nesten (Huismus) en Rugstreeppad voorkomen. Het plangebied kan gebruikt worden door verblijvende en foeragerende vleermuizen.

Door te werken buiten het broedseizoen is schade aan broedvogels te voorkomen. Door het werken buiten gevoelige periodes, het eventueel aanpassen van plannen of het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen in nieuwbouw zal ook schade aan eventueel voorkomende Huismus en vleermuizen kunnen worden voorkomen en kan ontheffing worden verkregen. Als noodzakelijke maatregelen genomen worden kan voorkomen worden dat na de voortplantingsperiode Rugstreeppadden in bouwterrein vestigen. Als Rugstreeppad voortplantend aanwezig is zal compenserend voortplantingswater moeten worden aangeboden en kan ontheffing op grond daarvan worden verkregen.

De huidige natuurwetgeving zal, indien gewerkt wordt volgens de hier beschreven voorschriften, derhalve geen belemmering betekenen voor de herbestemming van het bestemmingsplangebied.

6.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende soorten en hun leefomgeving geldt de zorgplicht (zie Bijlage 1) Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Alle aanwezige bebouwing, vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten;
- ♣ Om schade aan vissen en amfibieën te beperken moeten de werkzaamheden aan wateren en oevers zoveel mogelijk worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober in verband met de perioden van voortplanting en overwintering.

7

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BIJLSMA, ROB.G., 1993 *Ecologische atlas van de Nederlandse Roofvogels*. Schuyt & Co., Haarlem.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DIETZ, C., O, VON HELVERSEN & D. NILL, 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika*. Tirion Natuur.
- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- HERDER, J.E. J. KRANENBARG, D. HOOGENBOOM, J. HAMERS & K. DEKKER (RED.), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
- HOOGENBOOM, D.M., F. VISBEEN, J WONDERGEM, W. RUITENBEEK (RED.), 2014. *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noord-Hollandse Zoodier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- NEDERPEL, V. 2011. *Zuidplaspolder Noord te Waddinxveen. Inventarisatie beschermde flora en fauna in 2011*. G&G rapport 2011-23, Kwintshuyl
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – *Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- VLEERMUISVAKBERAAD (NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING

VZZ EN GEGEVENS AUTORITEIT NATUUR). *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.



8 Bijlagen

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1.1 Wet Natuurbescherming (WNB)

De Wet Natuurbescherming (WNB) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de WNB is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn (HRL) en Vogelrichtlijn (VRL).

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 1.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de WNB is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 1.2 Soortbescherming

Bijlage 1.2.1 Categorieën

Onder de WNB wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de HRL en soorten genoemd in de VRL.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 3.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 3.
Vrijgestelde soorten per provincie.
Rood=niet vrijgesteld.

Zoogdieren	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZL	ZH
Aardmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Dwergmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+						
Egel	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hermelijn	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Huisspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ondergrondse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+						
Tweekleurige bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Veldmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Wild zwijn							+					
Woelrat	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en reptielen	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bruine kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+						
Meerkikker	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Bijlage 1.2.2 Verbodsbepalingen

De WNB bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 1.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de WNB verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 1.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 1.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van (groot) openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ Ontheffing is nodig in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.

Bijlage 1.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'jaarrond beschermd broedvogels', categorie 1 t/m 4, zie kader volgende pagina.

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats betrokken als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan.

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	4	Vogelsoorten waarvan de nesten in principe jaarrond zijn beschermd met beschermingscategorie:
Buizerd	4	
Gierzwaluw	2	A = soorten die ook buiten het broedseizoen het nest gebruiken als vaste rust- of verblijfplaats.
Grote gele kwikstaart	3	
Havik	4	B = koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
Huismus	2	
Kerkuil	3	C = soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
Oehoe	3	
Ooievaar	3	D = soorten die niet of nauwelijks zelf in staat zijn een nest te maken.
Ransuil	4	
Roek	2	
Slechtvalk	3	
Sperwer	4	
Steenuil	1	
Wespendief	4	
Zwarte wouw	4	

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevings-check' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als geen schade optreedt en de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, zal de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie 5-soorten

Er is nog een categorie met 'bijzondere' vogelsoorten (Categorie 5) Deze soorten keren (zoals ook jaarrond beschermde soorten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen'.

Bijlage 1.2.6 Gedragscodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De

bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld en er moet een belang zijn voor het project vergelijkbaar met genoemde belangen uit de VRL, HRL of de 'andere soorten'.

Bijlage 1.3 Gebiedsbescherming

De WNB regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de WNB (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschap-pelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 1.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend.

Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag plaats via een verslechterings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten. Het bevoegd gezag geeft een

vergunning af als de verslechtering of verstoring in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar is.

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000- gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Om de mate van stikstofvervuiling te volgen en te reguleren is de zogenaamde 'Programmatische Aanpak Stikstof' (PAS) in werking getreden. Boven bepaalde 'drempelwaardes' kan een project vanwege neergeslagen stikstof meldings- of vergunning plichtig zijn.

Bijlage 1.4 Overige gebiedsbescherming

Bijlage 1.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Getoetst wordt of een ingreep van invloed is op 'wezenlijke kenmerken en waarden', het NNN kent geen toetsing op 'externe werking'. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Uitgangspunt bij het toestaan van ingrepen is dat netto sprake moet zijn van een versterking van het netwerk.

Bijlage 1.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Bijlage 1.4.3 Houtopstanden

Houtopstanden groter dan 10 are of bomenrijen bestaand uit meer dan 20 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom, zijn beschermd. Men dient vergunning of ontheffing te verkrijgen indien dergelijke houtopstanden moeten worden gekapt of gerooid. In sommige gevallen is een herplantplicht aan de orde.

Figuur 2.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en
ontheffing



Bijlage 1.5 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 2 te worden gevolgd.

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 1.5.1 Ontheffingsaanvraag WNB

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de WNB bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of het stilleggen van werkzaamheden.



Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

QS2017-01